

Viborg Kommune

Unoden

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 4
1.4 Læringsforståelse . . . 5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 7
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 7
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 7
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 8
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 9
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 9
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 10
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 12
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 13
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 13
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 18
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 19
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 20
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 22
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 22
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 22
6 AFSLUTNING . . . 23

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

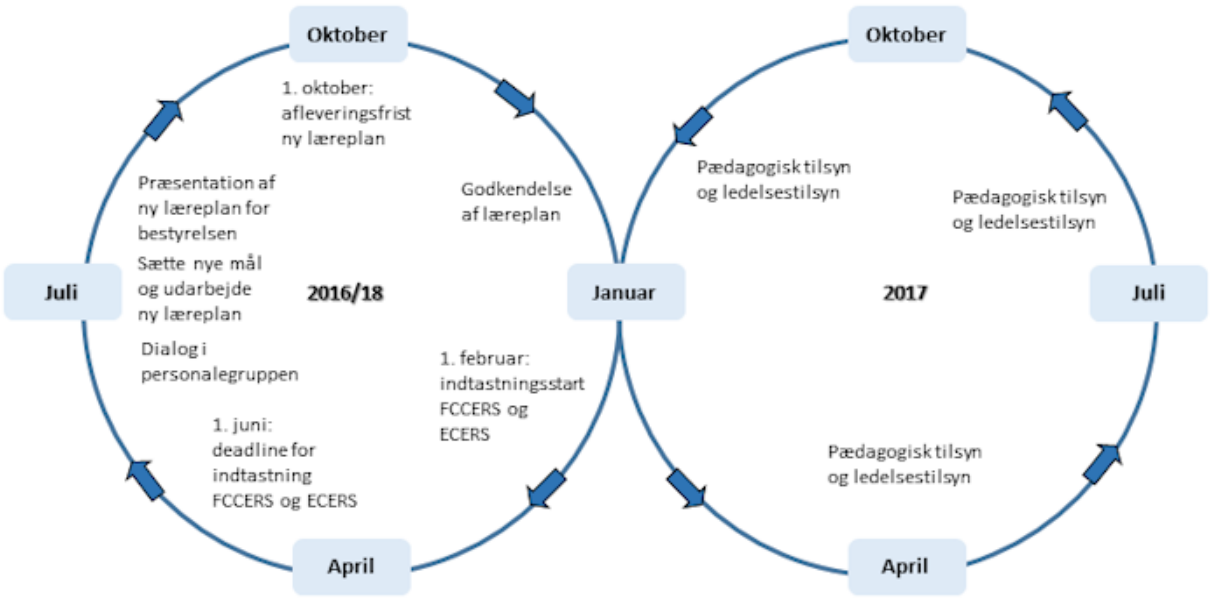
Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Før vi gik i gang med at formulere vores pædagogiske læreplan, har vi evalueret vores pædagogiske praksis ved hjælp af ECERS og FCCERS. Med dette udgangspunkt har vi på personalemøder arbejdet med de forskellige læreplanstemaer - med fokus på kerneopgaven.
På møderne arbejde alle med mål - tegn og tiltag inden for hvert læreplanstema efter et udleveret arbejdsskema.
Forældreråd og bestyrelse involveres

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

I Unoden vil vi gerne kendes for:
*At vi ser alle børn som kompetente og unike og møder dem som sådan.
*At vi skaber et trygt, omsorgs fuldt og nærværende miljø, hvor barnet trives og udvikles og har mod på at skabe gode og sunde venskaber.
*At vi har et tæt samarbejde med forældrene, så både personale og forældrene arbejder sammen om, at gøre det bedste for barnets udvikling.
*At vi ved en hver bekymring for barnets trivsel, holder møder med forældrene og indkalder til evt. fokusgruppemøder hvor både personale og forældrene kan få sparring fra flere fagfolk til barnets bedste.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi arbejder med aldersopdelte børnegrupper som tager højde for barnets nærmeste udviklings zone
2. Princip: Vi arbejder med de forskellige læringsrum. Illustration 2.
3. Princip: Vi arbejder i små og større fællesskaber for derved at gøre børnene synlige for hinanden

4. Princip: Vi har en åben og tæt dialog med forældrene. Desuden har vi et godt samarbejde med relevante faggrupper og godt samarbejde med andre institutioner
5. Princip: Vi forsøger at inddrage Ipad i forbindelse med pædagogiske aktiviteter, når økonomien bliver til det

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at barnet er medskaber af egen læring - en læring som personalet støtter, guider og udfordre, hvad enten det er i planlagte eller spontane aktiviteter.

Vi er bevidste om barnets sociale kontekst og den betydning den har. Hvis barnet ikke trives i børnefællesskabet bliver læring meget vanskelig.

For os er det vigtig, at vi arbejder reflekterende som personale gruppe. Når vi arbejder med læring og udvikling, gør vi det ud fra et kenskab og erfaring til det enkelte barn og den kontekst barnet befinder sig i.

De voksne, rundt om barnet, spiller en vigtig rolle i forhold til børns læring, dannelse og udvikling.

Derfor er vi bevidste om, hvordan vi præsentere læreplansprojekterne og hvordan vi som voksne selv vise begejstring og interesse for emnet - det gør børnene interesserede, nysgerrige og motiverede for at lære.

Vi arbejder ud fra de 3 forskellige læringsrum se ill.

Vi giver børnene muligheder for spontane oplevelser, fri leg og at bruge deres fantasi. Vi følger børnenes spor, inddrager dem og giver dem medbestemmelse i hverdagen.
Børnene opmuntres og udfordres til nysgerrighed og eksperimenter i interaktion med andre børn og voksne.

Vi tilbyder også planlagte aktiviteter, hvor vi som voksne viser vejen og udfordre børnene med nye materialer, nye oplevelser, og nye tiltag.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

I Unoden afholder vi møder en gang om måneden som kun omhandler den gruppe børn den enkelte arbejder med.
På disse gruppemøder laves der planlægning for at sikre, at vi kommer igennem alle læreplanstemaerne i løbet af året med udgangs punkt i den enkelte børnegruppe.
Der laves en SMITTE før vi gå i gang med en aktivitet og der evalueres også ud fra denne efter projektet er afsluttet.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Vi arbejder med TOPI 3 gange om året og her bliver barnets trivsel analyseret.
Er der børn i gule og røde positioner, inddrages forældrene og der holdes en bekymringssamtale. Her klarlægger vi sammen barnets ressourcer og der udarbejdes en handlingsplan, med henblik på, hvad vi og forældrene i fællesskab skal have fokus på i den næste periode for at støtte barnet.

Vi tager udgangspunkt i barnets ressourcer og har fokus på den gode historie, det er igennem denne at barnet vokser og får mere selvtillid og selvværd og får lettere ved at deltage i børnefællesskabet.

Nogle redskaber vi bruger i arbejdet med børn med særlige behov er SMITTE-modellen, analysemodellen, iagttagelser, Marte Meo.
Vi inddrager den tværfaglige model og bruger fokusgruppemøder for at vi sammen med forældrene bliver klogere på hvilke tiltag som er gode at igangsætte.

Ved behov inddrages talepædagog, psykolog, ressoursekorpset samt andre relevante samarbejdspartnere.
Som noget forholdsvis nyt, har vi også fået et tæt samarbejde med den fremskudte socialrådgiver som er en gevinst i forhold til forældresamarbejde - da hun kan komme tættere på familien.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Inklusion handler om at alle børn bliver mødt og set med passende udfordringer, og om en grundlæggende respekt for, at alle børn er ligeværdige medlemmer af fællesskabet. Børn skal derfor inkluderes i et rummeligt dagtilbud med mange forskellige aktiviteter, hvor alle kan passe ind med de forskelligheder og udfordringer der måtte være.

For at vi kan arbejde inkluderende kræver det, at det pædagogiske personale har kendskab til de særlige vanskeligheder det enkelte barn har og tager stilling til hvordan disse kan håndteres .

Her bruges TOPI skemaerne først til at afdække det enkelte barns ressourcer og vanskeligheder.
Derefter arbejdes der vider med f.eks Fokusgruppemøder, Marte Meo, og Råd og vejledning fra ressourcekorpset, hvilket har en stor betydning for personalets arbejde med inklusion.
Under hele forløbet er forældrene tæt på og med til at træffe beslutninger om, hvad der er bedst for deres barn.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Hos os i Unoden sprogvurderer vi alle de 3 og 5 årige og viser det sig, at barnet har brug for en fokuseret indsats, arbejder vores sprogpædagoger videre med barnet i et særliget sprogtilbud.
Her går de fra med barnet , i mindre grupper, som har de samme vanskeligheder. Der arbejdes med bl.a dialogisk læsning, sprogstimulerende spil, og der er mere ro til at lytte og tid til at sætte de rigtige ord på.

Det øvrige personale i institutionen arbejder også meget med sproget og har et tæt samarbejde med sprogpædagogerne i huset.

Forældrene bliver inddraget i arbejdet, og de får materialer og bøger med hjem, som de kan sætte sig sammen med barnet og enten læse eller spille spil.
Vi viser også forældrene, hvordan vi arbejder med barnet, det kan feks være ved, at forældrene er med i sprogtilbudet et par gange.

Sprogpædagogerne er til stadighed opsøgende på ny viden omkring sproget og deltager i mange af de kurser, der udbydes af Sproghuset på vævervej.
Endvidere låner de materiale fra sproghusets legetek, som både forældre og personalet kan bruge i arbejdet med barnet.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Vi har overleveringssamtaler med forældrene til alle børn ud fra TOPI. De børn der kommer fra andre kommuner og som ikke arbejder med TOPI, forsøger vi også at have overleveringssamtale med, hvor kontaktpædagogen og forældrene deltager.
Hvis et barn flytter til anden institution både inden for og uden for kommunen tilbyder vi også en overleveringssamtale.
Ved børn i udsatte positioner afsættes der ekstra til på disse møder for at sikre at den nyttige viden vi har oparbejdet omkring barnet, også bliver givet vider til den modtagende institution.

Vi har netop oplevet at få et nyt barn fra en anden institution hvor ressourcepædagogen flyttede med. Utroligt givende for barnet og pædagogerne i huset, den røde tråd er der, vi starter ikke på ny, men fortsætter det arbejder der er sat i gang med barnet.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Børn der kommer fra dagplejen, inviteres sammen med dagplejer og børnegruppen til at komme på besøg i Unoden, og være med i formiddagens aktiviteter. Det er givende for barnets opstart i Unoden, det har set lidt af hverdagen og det giver tryghed.
Vi opfordre alle dagplejere til at komme på besøg i hverdagen med deres børnegruppe. På denne måde knyttes de skilte verdener mere sammen.

Når børnene skal forlade børnehaven for at gå i skole, har vi ppearbejdet et tæt samarbejde med Houlkærskolen, hvor de fleste af børnene starter deres skolegang.
Børnene deltager i morgensang på skolen flere gange om ugen, efter efterårsferien. Skolen bliver derved mere nærværende.
Børnehaveklasselederen og en pædagog fra SFO på besøg i børnehaven . De får indblik i hvad og hvordan der arbejdes i børnehaven.Endvidere besøger pædagog fra børnehaven indskolingen i september.

Forældrene bliver inviteret til møde på skolen hvor forventninger til skolestart og hvad der forventes af barnet og forældrene bliver skitseret.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Unoden er en integreret institution med vuggestue og børnehave.
Vi er et musisk børnehus og vægter musikken og sangen meget højt. Vi har morgensang kl. ca. 8 for de børn der vil med deltager, også om eftermiddagen er der sang og musik på programmet i vores eftermiddags JAM som finder sted ca. kl. 15

Vuggestuen kaldet Barndommens gade er normeret til ca. 24 børn +/-. Børnene er inddelt i 3 grupper - Tullerullerne.
Om formiddagen er vuggestuen opdelt i 3 aldersopdelte grupper, der hver formiddag arbejder med aktiviteter der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone.

Børnehaven kaldet Raballerstræde er normeret til 60 børn +/-, er ligeledes opdelt i 3 aldersopdelte grupper: Pjatteruperne de 3 årige - Karfunklerne de 4 årige og Kvinkelinkerne der er de 5 årige og kommende skolebørn.
Som i vuggestuen vægter vi, at arbejde i aldersopdelte grupper i børnehaven, for derved at styrke børnefællesskabet og tilrettelægge aktiviteter for aldersgruppen med afsæt i barnets udvikling .

Børnegrupperne er mangfoldige, da der er mange nationaliteter repræsenteret, dette afspejles også i det daglige pædagogiske arbejde.
Vi ser det som en stor vigtighed, at vi lærer børnene respekt for forskelligheder og vi ikke alle er ens - men vi kan alle lære af hinanden.
Venskaber knyttes på tværs af nationaliteter og dette er givende for alle.

Personalegruppen består af 1 leder 10 pædagoger, 1 pædagogisk assistent, 1 ernæringsassistent i køkkenet, en pædagogstuderende eller PAU elev.
I perioder har vi også forskellige personer i arbejdsprøvning.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

Kommentar:

Det er vigtigt at vi kommer omkring alle 6 læreplanstemaer såvel i planlagte aktiviteter som i spontant opståede aktivitetre

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview
- Dagbøger på børnenettet

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- Kompetencehjulet
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Resultaterne fra vores ECCERE/FECCERS bruger vi i planlægningen af vores pædagogiske praksis.
Derudover evaluere vi de mål som, vi har opstillet i læreplanen.
De evalueringsmetoder som vi bruger, giver et godt overblik når vi løbende diskuterer og reflekterer vores pædagogiske arbejde.
Hvad virker og hvad skal justeres, og hvad kan vi kan gøre det endnu bedre.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børns personlige udvikling sker bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende. Samtidig med, at børn skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdt og værdsatte individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre både børn og voksne.
Unoden skal i tæt samarbejde med forældrene støtte og udvikle barnet og børnegruppen.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At skabe et anerkendende og inkluderende læringsmiljø, hvor børnene føler sig set, og oplever åbenhed, tryghed, anerkendelse og respekt som forudsætninger for meningsfuld læring/deltagelse.

*At understøtte og fastholde et miljø, hvor det pædagogiske personale inspirerer og opfordrer børnene til at blive selvhjulpne og selvstændige individer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnets grundstemning er præget af glæde, tillid og imødekommenhed.
2. Tegn: At barnet udstråler selvfølelse og selvtillid og er en del af fællesskabet
3. Tegn: At børnene kobler sig til de planlagte og spontane aktiviteter og er aktiv deltagende
4. Tegn: At børnene tager iniativ, udforder sig selv og erfarer gennem egne handlinger.
5. Tegn: At barnet er på vej til at mestre alderssvarende krav.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: At de voksne støtter børnene i at indgå i gruppelege
2. Tiltag: At de voksne har øje for det enkelte barn og dets kompetencer
3. Tiltag: Vi opdeler børnene i mindre grupper til daglige pædagogiske aktiviteter
4. Tiltag: Vi følger barnets initiativ og de spor det sætter.
5. Tiltag: Vi skaber nærvær, tryghed og tætte relationer og optimale læringsbetingelser
6. Tiltag: Vi bruger "morgensang" og "eftermiddagsjam" hvor barnet kan vælge til og fra

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Sociale kompetencer handler om at kunne indgå positivt med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer i forskellige situationer. Disse kompetencer udtrykkes og tilegnes af børn i samspil med hinanden og de voksne.
Vi bruger musikkens mange facetter til at danne ramme omkring udvikling af sociale kompetencer fx gennem sang- og musiklege, fabulerende sang, sange om følelser, musik som vækker følelser/stemninger.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

AT skabe trygge rammer, hvor børnene kan mærke og opleve egen og andres behov og følelser, samt skabe et læringsmiljø med fokus på relationer og interaktioner.
At skabe social trivsel hvor børnene gennem positiv guidning lærer sociale spilleregler, sådan at alle børn ses, og oplever sig som en betydningsfuld del af fællesskabet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet øver sig i at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde
2. Tegn: At børnene øver sig i at sige til og fra
3. Tegn: At barnet danner venskaber og udtrykker glæde og lyst til, at være en del af fællesskabet
4. Tegn: At børnene tager initiativ i/til leg og kan følge anders initiativer
5. Tegn: At børnene viser respekt for hinandens forskelligheder, taler ordentligt og er lydhør
6. Tegn: At barnet begynder at vise mestring i empati f.x trøster, henter hjælp osv
7. Tegn: At barnet siger fra på en hensigtsmæssig måde med tegnet stop

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi er til rådighed for børnene i konfliktsituationer
2. Tiltag: Vi tilrettelægger dagen så der er rum til både spontane og planlagte aktiviteter
3. Tiltag: Vi anvender Marte Meo og benævner børnenes initiativ
4. Tiltag: Vi bruger musikkens mange facetter til at danne rammen omkring udvikling af sociale kompetencer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Med sproglig udvikling menes både talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog. Børnene udfordres til sproglig kreativitet, og børnenes eget sproglige udtryk tillægges værdi ved brug af åbne sprog strategier, se, følge og understøtte børnenes initiativer.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At tilrettelægge et læringsmiljø, hvor børnene kan udvikle sproglige kompetencer som redskab til kommunikation med omverdenen, bearbejdning af indtryk, relations dannelse, emotionelle udtryk, mening etc.
At styrke og udvikle børnene lydlige opmærksomhed, ordforråd og begrebsverden.
At styrke børnene i at kommunikere via talesprog, skriftsprog, billedsprog og kropssprog.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene bruger sproget kreativt i form af rim, remser, fabulerer, legeskriver, synger og pjatter
2. Tegn: At børnene bruger skriftsproget som udtryksform og begynder at kunne genkende forlydende i ord
3. Tegn: At børnene bruger sproget verbalt/nonverbalt i konfliktløsning og sprogproblematikker
4. Tegn: At børnene verbalt kan udtrykke sinsstemninger og behov
5. Tegn: At børnene deltager med aktiv dialog og viser nysgerrighed

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: At vi aktivt benytter sproget legende som motivations faktor til at sprogfremme og sprogudvikling
2. Tiltag: Vi anvender Hit med lyden og understøtter barnets første skrivefærdigheder bl.a ved navne og ordkort
3. Tiltag: Vi bruger drama, fagter og mimik til at visualisere f.x i løsning af konflikter
4. Tiltag: Vi benytter "start materialet" for at udvikle børnenes sprogforståelse for egne og andres følelser
5. Tiltag: Vi anvender dialogisk læsning

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Børn udvikler i barndommen grundlæggende motoriske evner, der styrker deres forudsætninger for at udvikle sig. Unoden skal bidrage til at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed.
Vi sætter rammen om et læringsmiljø, hvor vi stimulerer børnene bevidsthed omkring sammenhængen mellem ernæringsrig kost, fysisk aktivitet, velvære og sundhed.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At skabe et godt børne- og læringsmiljø, hvor der er plads til udvikling, læring og leg, der fremmer kropsbevidstheden, sansestimuleringen samt fin- og grov motorikken.
At tilrettelægge et musisk og fysisk læringsmiljø, hvor børnene har mulighed for at opleve glæden ved musikken og lyst til at bevæge sig.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene bruger elementerne fra de planlagte musik- og bevægelsesaktiviteter i deres lege.
2. Tegn: De voksne er gode kropslige rollemodeller og viser engagement, glæde og begejstring ved bevægelse
3. Tegn: Børnene får lyst til at tilegne sig nye kropslige færdigheder, således at selvværd og livskvalitet øges.
4. Tegn: Børnene oplever og udtrykker sig positivt omkring det at have sved på panden og høj puls.
5. Tegn: Børnene eksperimenterer med kroppen; er kreative/fantasifulde i deres kropslige udfoldelser/udtryk
6. Tegn: Børnene udtrykker glæde og bevidsthed omkring kropslig udfoldelse og motion
7. Tegn: Børnene viser, at de har kendskab og forståelse for slåskulturens spilleregler
8. Tegn: Børnene siger til og fra på en hensigtsmæssig måde og har respekt for hinandens grænser.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi bruger de redskaber og rammer som er til rådighed i Unoden.
2. Tiltag: Vi er bevidste om rollen som kropslige forbilleder for børnene.
3. Tiltag: De voksne går i front med at udtrykke bevægelsesglæde og tilfredshed med egen krop.
4. Tiltag: Ugentligt bliver salen brugt til reskabsbane.
5. Tiltag: Ugentligt kobles rytmeinstrumenter og motorikredskaber til sang og sanglege.
6. Tiltag: Musik og bevægelse er en naturlig del af hverdagen i Unoden; Jam, morgensang, samling i gruppen.
7. Tiltag: Vi tilrettelægger aktiviteter, hvor børnene får mange forskellige sanseindtryk.

8. Tiltag: I aktiviteterne gives børnene mulighed for at tilegne sig nye kropslige færdigheder.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen og legepladsen giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i alt slags vejr. Unodens legeplads er etableret sådan at det giver mulighed for en symfoni af oplevelser i forskellige tonearter. Der er mulighed for at eksperimentere i bevokset areal, åbne områder, på bakker, i skov og meget mere.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At skabe et læringsmiljø, hvor vi beriger børnene med en viden om natur og naturfænomener, og derigennem udvikler barnet respekt og forståelse for naturen.
At vi skaber et læringsmiljø, hvor børnene gives tid og rum til at udforske, eksperimentere og sanse i/om naturen og hvor vi udvider, understøtter og forstørre børnene viden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene undersøger dyr/planter og behandler naturen og alle dens egenskaber med respekt
2. Tegn: Børnene udviser forståelse for miljøet og værner om at vi bibeholder en sund verden
3. Tegn: At børnene er nysgerrige, undersøgende og opdager at egne eksperimenter giver fornyet viden
4. Tegn: Børnene registrerer naturen gennem sanserne; lytter,mærker, ser, lugter
5. Tegn: Børnene får kenskab til årets rytme/årstiderne og hvad de betyder i naturen

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi er gode rollemodeller og italesætter, hvorledes god opførelse i naturen er
2. Tiltag: Børnene guides i affaldshåntering, genanvendelse af skrald, dyrevelfærd, respekt for træer og planter
3. Tiltag: Personalet skaber rum til eksperimenter i bevoksede arealer samt åbne områder på og udenfor legepl.
4. Tiltag: Vi skaber en hverdag hvor børnene dagligt er ude i al slags vejr
5. Tiltag: Legepladsen skaber rum for at opleve naturens sanselige egenskaber

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. det er gennem mødet med andre og det anderledes, at man definerer sit eget kulturelle ståsted og genkender egne kulturelle rødder.
Kultur med børn er, når børn og voksne i fællesskab producerer kultur gennem brug af forskellige kulturteknikker og kulturelle udtryksformer. I Unoden stifter børnene bekendtskab med et bredt spekter indenfor musik, kunst, teater og kulturel formidling. Fx eftermiddagsjam, morgensang, fredagssamling, årets gang, højtider, fødselsdage, teater, karneval, biblioteksbesøg, højtlæsning

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At skabe et æstetisk børne- og læringsmiljø, som giver mulighed for at være inspirerende, motiverende og have en positiv indvirkning på børnenes fantasi og lyst til at udfolde og udtrykke sig.
At skabe mulighed for at børnene lærer om dansk og andre kulturer ved, at vi inddrager de forskellige kulturer, som det enkelte barn bidrager med i Unoden.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Forældrene laver en "Hvem er jeg" planche med deres barn.
2. Tegn: Børnene gengiver såvel hjemme som i børnehaven: sange/teateroplevelser/historie mm.
3. Tegn: Børnene efterspørger og deltager i fx morgensang, eftermiddags-jam og fredagssamling.
4. Tegn: Børn og pædagoger udvikler på fælles oplevelser.
5. Tegn: Børnene tager selv initiativ og viser lyst og glæde igennem sang, dans, teater, tegne, læse og spille.
6. Tegn: Børnene opøver opmærksomhed på værdien af mangfoldighed.
7. Tegn: Børnene ved, hvordan vi fejrer forskellige højtider og udviser respekt for andre kulturer/traditioner.
8. Tegn: Børnene kender og kan synge sange, der relaterer til danske traditioner samt andre kulturer.
9. Tegn: Børnene eksperimenterer med forskellige roller og identiteter via musik-/dramabaserede aktiviteter
10. Tegn: Børnene er inkluderende ved at de accepterer og respekterer hinandens forskelligheder

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Pædagoger opfordrer forældrene til at lave en "Hvem er jeg" planche
2. Tiltag: Der tilrettelægges ture ud af huset til forskellige kulturelle oplevelser
3. Tiltag: Vi deltager til den årlige "Små synger sammen" dag på biblioteket

4. Tiltag: Musik, leg, fantasi og glæde er faste elementer i fx morgensang/ eftermiddags-jam/ fredagssamling
5. Tiltag: Vi laver små teaterstykker/optrin i forbindelse med projekter og traditioner i huset
6. Tiltag: Forældre til to-kulturelle børn bidrager med ideer og deltager i fx madlavning, musikaktiviteter mm.
7. Tiltag: Børnenes æstetiske udtryk og proces er synlige i den fælles fortælling om rytmen i Unoden
8. Tiltag: Samarbejde med Kultur Prinsen
9. Tiltag: Pædagog og leder deltager i Viborg kommunes musikudvalg
10. Tiltag: Vi understøtter, forstørrer og udvider barnets initiativ

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Uanset børns forskellighed, så har de alle lige stor værdi, og dagtilbuddet skal sikre gode rammer for deres trivsel, udvikling og læring.
Overordnet skal barnet mødes med anerkendelse, og barnets egen forståelse, erfaringer og ønsker skal have en central plads i indsatsen omkring barnet.
Vi arbejder med hvordan vi sikrer os, at børnene kobler sig til vores pædagogiske aktiviteter? Hvad giver mening for barnet/ børnegruppen? Hvordan gør vi os—som pædagogiske personale- interessante overfor børnene, så de slet ikke kan lade være med at deltage i aktiviteten? Hvordan kan vi inddrage børnene i udarbejdelsen af vores målsætninger og planlægning af pædagogiske aktiviteter?
Og hvad betyder det, når man er 1½ år, 3 år, 5 år? Hvordan etablerer og udvikler vi læringsmiljøer, hvor der er en høj grad af lige deltagelsesmuligheder, som giver mening for barnet/børnegruppen?

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi arbejder løbende med børnemiljøet på personalemøder og i samtaler med børnene. Forældrerådet bliver inddraget ved relevante problemstillinger, så vi får sparring derfra og forældre perspektivet bliver hørt.

6 AFSLUTNING

Når læreplanen er godkendt vil den være at finde på vores hjemmeside.
Læreplanen skal være synlig for personalet, så den bliver et relevant arbejdspapir for personalet i den kommende planlægning.
Når læreplanen skal revideres i 2019 skal der afsættes en pædagogisk lørdag til dette

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**